

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра правоохоронної діяльності та спеціальних
юридичних дисциплін

07-01-120М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи
навчальної дисципліни «Податкове і митне право»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано науково-
методичною
радою з якості ННП
Протокол № 8 від 19.03.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Податкове і митне право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Рогозіннікова К. С., Корнева Т. В. – Рівне : НУВГП, 2024. – 50 с.

Укладачі: Рогозіннікова К. С., к.ю.н., асистент кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін; Корнева Т. В., к.ю.н., доцентка кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Відповідальний за випуск: Пасічний В. Б., старший викладач, в. о. завідувача кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 081 «Право»

Мищук І. В.

Зміст

Передмова	3
1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА ...	3
1.1. Опис освітньої компоненти	3
1.2. Тематика практичних занять	7
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	7
1.4. Критерії та шкала оцінювання	8
2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	10
3. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	40
4. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	42
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	46

© К. С. Рогозіннікова, Т. В. Корнева, 2024
© НУВГП, 2024

Передмова

Шановні студенти!

Навчальна дисципліна «Податкове і митне право» є важливою для покращення фахової підготовки дослідника та практика-юриста та сприятиме формуванню індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти. “Податкове і митне право” передбачає окрім розуміння та застосування податкового та митного законодавства, також набуття навичок і вміння на практиці застосовувати чинні норми і вимоги законодавства щодо конкретної життєвої ситуації. Курс сприяє умінню захищати свої права в сфері оподаткування та митного регулювання.

Пропоновані методичні вказівки допоможуть зорієнтуватись при підготовці до практичних занять, виконання індивідуального науково-дослідного завдання, організувати самостійну роботу.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Податкове і митне право» є важливою для юристів, які працюють у сфері бізнесу, фінансів або податкового права, розуміння податкових та митних норм і правил є важливими для успішної практики. Вони повинні бути знайомі з податковими обов'язками та правами клієнтів і бути в змозі надавати їм кваліфіковану юридичну допомогу. Знання податкового та митного права допомагає юристам уникати порушень та конфліктів з податковими та митними органами. Вони можуть надавати клієнтам поради щодо оптимізації податкових платежів та виконання митних процедур в рамках чинного законодавства. Юристи, які спеціалізуються на податковому та митному праві, можуть представляти інтереси клієнтів у судах, податкових та митних органах. Вони повинні

бути знайомі з процедурами судового розгляду податкових справ та митних спорів. Професіонали, які знайомі зі складними аспектами податкового та митного законодавства можуть надавати клієнтам консультації щодо правильного виконання податкових та митних обов'язків, а також планування їх діяльності з урахуванням податкових та митних наслідків.

Навчальна дисципліна “Податкове і митне право” полягає в тому, щоб студенти зрозуміли основні принципи та правила, які регулюють оподаткування та митні процедури в конкретній юрисдикції.

Основні завдання цієї дисципліни включають:

1. Ознайомлення з основними положеннями податкового законодавства та митних правил.

2. Розуміння структури та організації системи оподаткування та митних процедур.

3. Вивчення основних видів податків та митних платежів, їх класифікації та призначення.

4. Аналіз основних податкових та митних обов'язків для фізичних та юридичних осіб.

5. Вивчення механізмів податкового та митного контролю, а також процедур вирішення податкових та митних спорів.

6. Розгляд питань взаємодії між податковим та митним законодавством, а також їх вплив на економічну діяльність суб'єктів господарювання.

Компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними

знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК19. Вміння працювати з даними, володіти інформаційною грамотністю, комунікацією та взаємодією у цифровому суспільстві.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів,

відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК18. Здатність до складання процесуальних документів.

СК19. Здатність до адаптації у професійному середовищі, вміння вирішувати складні професійні задачі, застосовуючи сучасні інформаційні технології.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН21. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

PH22.Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

1.2. Тематика практичних занять

№ п\п	Назва теми	К-сть годин лекції	К-сть годин практичні
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПОДАТКОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ			
1.	Поняття податків та обов'язкових платежів. Податкове право у системі права України.	2	2
2.	Адміністрування податків, зборів та обов'язкових платежів.	2	2
3.	Податки та збори: характеристика окремих видів.	2	2
4.	Екологічні та природоресурсні податки і збори.	2	2
МОДУЛЬ II. ОСНОВИ МИТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ			
5.	Митна справа.	2	2
6.	Митний контроль.	2	2
7.	Тарифне регулювання. Митні платежі.	2	2
8.	Поняття та види порушень митних порушень.	2	2

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів освіти з освітньої компоненти проводиться у формах:

- усного опитування на практичних заняттях;
- аналіз та складання процесуальних документів;

- оцінки самостійно опрацьованого матеріалу;
- оцінки за написання есе, наукових статей, тез наукових доповідей, презентацій та участь в обговоренні проблемних питань;
- оцінка виконання індивідуального науково-дослідного завдання.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з освітньої компоненти “Податкове і митне право” є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених силабусом освітньої компоненти;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом освітньої компоненти, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв’язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних занять;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 100 балів.

Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань;
- аналіз та складання правових документів;
- написання есе, наукових статей, тез наукових доповідей.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження здобувача освіти не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру ;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Національна шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Зараховано
82-89 балів	
74-81 балів	
64-73 балів	
60-63 балів	
35-59 балів	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34 балів	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПОДАТКОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Тема № 1. Поняття податків та обов'язкових платежів.

Податкове право у системі права України.

План лекції

1. Поняття, ознаки і функції податку.
2. Класифікація податків та обов'язкових платежів.
3. Предмет і метод податкового права.
4. Податкове право в системі права. Система податкового права.
5. Джерела податкового права. Податкове законодавство України.
6. Поняття, зміст та класифікація податкових правовідносини.
7. Об'єкт та суб'єкти податкових правовідносин.
8. Поняття, класифікація і структура податкових правових норм.
9. Правовий механізм податку: елементи їх зміст.

Питання для семінарського заняття:

1. Охарактеризуйте поняття, ознаки та функції податку.

2. Види фінансових платежів до бюджету та їх порівняльна характеристика.
3. Класифікація податків та обов'язкових платежів.
4. Податкове право як підгалузь фінансового права. Предмет і метод податкового права. Наука податкового права.
5. Система податкового права.
6. Джерела податкового права.
7. Податкове законодавство України. Податковий кодекс України.
8. Поняття і види податкових правовідносин. Зміст податкових правовідносин.
9. Охарактеризуйте об'єкт і суб'єкти податкових правовідносин. Співвідношення суб'єктів податкового права і податкових правовідносин.
10. Поняття, види і структура податкових правових норм.
11. Правовий механізм податку. Елементи правового механізму та їх зміст.

Завдання № 1

Підготуйте доповідь на одну із тем:

1. Роль податків у фінансуванні державного бюджету, забезпеченні соціальної справедливості, регулюванні економіки та стимулюванні розвитку.
2. Проблеми та перспективи податкового законодавства в Україні: аналіз основних проблем, з якими стикається податкова

система України, а також шляхи їх вирішення та можливі перспективи розвитку.

3. Обов'язкові платежі та їхнє значення для фінансової стабільності держави.

Завдання № 2

Задача

Фізична особа звернулася до суду з позовом, в якому посилалася на неправомірні дії роботодавця: щомісячно сума заробітної плати, що надходила на рахунок фізичної особи, була на 19,5 % менша за суму, вказану у трудовому договорі. У відповідь на заперечення роботодавця, який зазначив, що сплачує за фізичну особу-працівника податки, працівник надав документи, що підтверджують його статус інваліда II групи і статус ветерана ЧАЕС, а також чеки з аптек. Фізична особа наголошує, що має витратити значну суму коштів щомісячно на підтримання стану свого здоров'я, що підтверджено документально. Тому, посилаючись на закріплений податковим законодавством принцип соціальної справедливості, а також на принцип рівномірності і зручності сплати податків і зборів, фізична особа вимагає від роботодавця оплати її праці без вирахування суми податків.

Дайте правову оцінку ситуації.

У чому полягають принципи соціальної справедливості, рівномірності і зручності сплати у податкових відносинах?

Який принцип податкового законодавства підлягає застосуванню в цій ситуації?

Завдання № 3

Підготувати короткий практичний довідник для цих підприємств, в якому ви поясните основні поняття податків та обов'язкових платежів, а також надасте загальні поради з дотримання податкового законодавства в Україні.

План для обговорення

1. Поняття податків та обов'язкових платежів:

- Які є основні відмінності між податками та обов'язковими платежами?
- Які види податків існують в Україні та як вони класифікуються?
- Що таке обов'язкові платежі і як вони відрізняються від податків?

2. Особливості податкового законодавства в Україні:

- Які закони та нормативні акти регулюють оподаткування в Україні?
- Які органи відповідають за збір податків та обов'язкових платежів?
- Які санкції передбачені за порушення податкового законодавства?

3. Поради щодо дотримання податкових норм:

- Яким чином підприємствам слід вести облік та звітувати перед податковими органами?

- Як уникнути податкових ризиків та зменшити податкове навантаження?
- Як вчасно та коректно сплачувати податки та обов'язкові платежі?

Ваш довідник повинен бути зрозумілим та корисним для непрофесійних користувачів, які мають обмежене розуміння податкового законодавства. Забезпечте його конкретними прикладами та порадами, які допоможуть підприємствам ефективно вирішувати питання оподаткування в Україні.

Література (основна: 1,2, 5, 6, 11, 13; допоміжна: 20, 22, 32, 34).

Тема № 2. Адміністрування податків, зборів та обов'язкових платежів.

План лекції

1. Загальне положення податкового адміністрування.
2. Загальні вимоги та порядок подання податкової звітності
3. Податкові консультації.
4. Правова природа податкового обов'язку: поняття, підстави виникнення, зміни та припинення податкового обов'язку, виконання податкового обов'язку.

5. Визначення сум податкових та грошових зобов'язань. Строки сплати податкового зобов'язання.
6. Податковий контроль: поняття та зміст, класифікація та поняття податкової перевірки.
7. Облік платників податків.
8. Погашення податкового боргу платника податків.

Питання для семінарського заняття:

1. Поняття, зміст і загальна характеристика податкового адміністрування.
2. Поняття податкової звітності.
3. Порядок складання податкової декларації.
4. Строки подання податкової звітності.
5. Інформаційна основа для складання податкової звітності.
6. Внесення змін до податкової звітності.
7. Відповідальність за неподання податкової звітності.
8. Особливості податкової консультації.
9. Наслідки застосування податкових консультацій.
10. Охарактеризуйте поняття, підстави виникнення, зміни та припинення податкового обов'язку, виконання податкового обов'язку.
11. Визначення сум податкових та грошових зобов'язань. Строки сплати податкового зобов'язання.
12. Поняття та зміст податкового контролю.

13. Поняття та класифікація податкових перевірок.
14. Охарактеризуйте загальні положення щодо обліку платників податків.
15. Джерела сплати грошових зобов'язань.
16. Зміст та виникнення податкової застави.
17. Припинення податкової застави.
18. Адміністративний арешт майна.

Завдання № 1

Підготувати доповідь на одну із тем:

1. Роль органів податкового адміністрування у зборі та контролі за оподаткуванням, а також їхнє значення для функціонування економічної системи України.
2. Прозорість та ефективність податкового адміністрування.
3. Виклики та перспективи цифровізації в адмініструванні податків.
4. Міжнародне співробітництво у сфері адміністрування податків.

Завдання № 2

Проаналізуйте проєкт закону про внесення змін до Податкового кодексу України в частині адміністрування податків, зборів та обов'язкових платежів:

1. Підготуйте пропозиції щодо вдосконалення системи адміністрування податків, зборів та обов'язкових платежів в Україні.

2. Проведіть дослідження на тему: “Вплив адміністрування податків, зборів та обов'язкових платежів на економіку України”.

Завдання № 3

1. Порівняти податкові ставки для різних категорій платників податків у вашій країні та проаналізувати, які групи населення сплачують більше податків у порівнянні з іншими. Відповідь підготуйте у вигляді таблиці.

2. Розгляньте роль і вплив міжнародних податкових угод на адміністрування податків у вашій країні. Які переваги і недоліки таких угод? Відповідь підготуйте у вигляді таблиці.

Завдання № 4

Проаналізувати вплив змін в податковому законодавстві на фінансову поведінку платників податків та розробити пропозиції щодо вдосконалення законодавчої бази:

1. Перевірте, які конкретні зміни в податковому законодавстві були впроваджені останнім часом. Які сегменти платників податків це найбільше стосується?

2. Дослідіть, які фінансові рішення приймають платники податків у відповідь на ці зміни. Чи змінилася їх стратегія оподаткування? Які області оподаткування стали більш або менш привабливими через зміни в законодавстві?

3. Визначте можливі ризики та недоліки у поточному законодавстві та пропонуйте шляхи їх вирішення. Які нові правила або положення можуть покращити ефективність системи оподаткування та стимулювати розвиток економіки?

4. Оцініть прийняття та реалізацію пропозицій щодо вдосконалення законодавчої бази. Як вони вплинули на фінансову поведінку платників податків? Чи змінилися їхні стратегії оподаткування відповідно до нового законодавства?

5. Проаналізуйте ефективність запропонованих змін та виявіть можливі покращення для майбутніх реформ податкового законодавства.

Відповідь підготуйте у вигляді презентації.

Література (основна: 1, 2, 4, 17, 18, 19; допоміжна: 21, 26, 32, 33).

Тема № 3. Податки та збори: характеристика окремих видів.

План лекції

1. Податок на прибуток підприємств.
2. Податок на доходи фізичних осіб.

3. Податок на додану вартість.
4. Акцизний податок.

Питання для семінарського заняття:

1. Суб'єкти та об'єкт податку на прибуток підприємств.
2. Визначення фінансового результату при справлянні податку на прибуток підприємств. Податкові різниці.
3. Ставки податку на прибуток підприємств та їх види. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств.
4. Податкові пільги при справлянні податку на прибуток підприємств та їх види. Строки сплати податку на прибуток підприємств.
5. Податкова звітність із податку на прибуток підприємств: види і структура.
6. Місце податку на доходи фізичних осіб у податковій системі України.
7. Основні й додаткові елементи правового механізму податку на доходи фізичних осіб.
8. Об'єкт оподаткування при справлянні податку на доходи фізичних осіб.
9. База оподаткування при справлянні податку на доходи фізичних осіб. Види податкових пільг при справлянні податку на доходи фізичних осіб.

10. Види ставок по податку на доходи фізичних осіб. Порядок обчислення податку на доходи фізичних осіб. Строки сплати податку на доходи фізичних осіб.
11. Поняття податку на додану вартість. Основні елементи правового механізму податку на додану вартість: платник, об'єкт, ставка.
12. Порядок обчислення податку на додану вартість. Бюджетне відшкодування. Податкова накладна. Єдиний реєстр податкових накладних.
13. Поняття, платники податку та об'єкт оподаткування акцизного податку.
14. Основні елементи правового механізму акцизного податку.
15. Контроль за сплатою акцизного податку.
16. Акцизні склади.
17. Акцизні накладні. Єдиний реєстр акцизних накладних.

Завдання № 1

Підготувати доповідь на одну із тем:

1. Податок на прибуток корпорацій: основні аспекти та вплив на бізнесове середовище.
2. Податок на додану вартість (ПДВ): його роль у сучасних економічних системах та проблеми його застосування.
3. Податок на доходи фізичних осіб: ефективність, прогресивність та вплив на соціальну рівність.

4. Акцизи на споживчі товари: вплив на споживчу активність та здоров'я громадян.

5. Мито та імпортні податки: вплив на міжнародну торгівлю та економічний розвиток країн.

Завдання № 2

1. Скласти порівняльну таблицю на тему: “Прямі та непрямі податки і збори”.

2. Дослідження механізму оподаткування корпорацій та порівняння його з системою оподаткування фізичних осіб. Які основні відмінності в оподаткуванні цих двох категорій платників? Відповідь підготуйте у вигляді таблиці.

Завдання № 3

Задача 1

Фізична особа Жук Р., власник нежитлових приміщень (складу) та двох квартир, надає в оренду нежитлові приміщення юридичній особі – платнику податку на прибуток, а одну з квартир – фізичній особі.

Хто буде сплачувати податок на доходи з фізичних осіб і за якою ставкою щодо доходу, отриманого Жук Р. як орендна плата?

Обґрунтуйте відповідь. Визначте правовий статус податкового агента.

Задача 2

Особа протягом останніх 12 календарних місяців здійснює операції з постачання молочних продуктів на митній території України на загальну суму 100 000 грн (без урахування податку на додану вартість) і з постачання продуктів дитячого харчування на загальну суму 1 200 000 гривень (без урахування податку на додану вартість).

Чи повинна така особа зареєструватися як платник ПДВ ?
Визначте види пільг із ПДВ.

Завдання № 4

Критерії	Податок на прибуток підприємств	Податок на доходи фізичних осіб	Податок на додану вартість
1. Об'єкт оподаткування			
2. Ставка податку			
3. Спосіб розрахунку			
4. Виключення та знижки			
5. Податкові пільги			
6. Поріг оподаткування			

7. Податковий період			
8. Податковий орган			

Література (основна: 1, 2, 14, 15, 16, 17; допоміжна: 20, 24, 31, 33).

Тема № 4. Екологічні та природоресурсні податки і збори .

План лекції

1. Екологічні податки і збори. Екологічний податок в умовах дії воєнного стану.
2. Природоресурсні податки і збори.
3. Роль екологічних та природоресурсних податків у стимулюванні сталого розвитку.

Питання для семінарського заняття:

1. Місце екологічного податку в податковій системі України.
2. Основні й додаткові елементи правового механізму екологічного податку.
3. Рентна плата та її складові. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин.
4. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин.

5. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України.
6. Рентна плата за спеціальне використання води.
7. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.
Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами й нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу й аміаку територією України.
8. Особливості реалізації екологічного податку в умовах дії воєнного стану.
9. Роль екологічних та природоресурсних податків у стимулюванні сталого розвитку.
10. Охарактеризуйте відповідальність за порушення податкового законодавства у сфері природокористування.

Завдання № 1

Підготувати доповідь на одну із тем:

1. Природоресурсні податки як інструмент регулювання використання природних ресурсів: аналіз досвіду країн Європейського союзу.
2. Роль екологічних податків у зменшенні викидів шкідливих речовин: оцінка ефективності та перспективи розвитку.
3. Роль екологічного підприємництва на умовах післявоєнної відбудови.

4. Економічні та екологічні переваги використання екологічних податків у сфері енергетики: вплив на розвиток відновлюваних джерел енергії.

5. Податкові стимули для підтримки екологічно чистих технологій: оцінка ролі державної політики у розвитку інновацій

Завдання № 2

Задача 1

Фермерське господарство є власником земельної ділянки і проводить господарську діяльність із видобування підземних вод на підставі дозволу на спеціальне водокористування.

Чи є вказане господарство платником рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин?

Визначте, хто є платниками рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

Задача 2

Чи є слухачі радіо платниками рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України або податковими агентами з цього платежу? Визначте коло суб'єктів, які є платниками такого збору і порядок сплати.

Завдання № 3

1. Порівняйте системи природоресурсних податків у двох країнах з різними економічними моделями. Дослідіть, які види

природних ресурсів оподатковуються та як це впливає на їх використання та економічний розвиток. Відповідь підготуйте у вигляді таблиці.

2. Аналіз соціальної справедливості екологічних податків:

- Вивчити розподіл витрат на оплату податків у різних соціальних групах після введення екологічних податків.
- Оцінити вплив оподаткування на рівень життя найбільш вразливих верств населення.

Відповідь підготуйте у вигляді таблиці.

Завдання № 4 (виконати одне завдання на вибір)

1. Розробити законопроект про екологічні та природоресурсні податки і збори України. Відповідь підготуйте у вигляді презентації.

2. Оскаржити рішення податкового органу про нарахування екологічного податку.

Література (основна: 1, 2, 17, 18, 19; допоміжна: 21, 25, 32, 35).

Тема № 5. Митна справа.

План лекції

1. Державна митна справа.

2. Принципи здійснення митної справи.
3. Митна територія та митний кордон.
4. Завдання митних органів.
5. Система митних органів в Україні.
6. Взаємовідносини з іншими органами.
7. Правове становище посадових осіб.

Питання для семінарського заняття:

1. Що включає в себе державна митна справа в Україні?
2. Яка роль державної митної справи в економіці та державному управлінні України?
3. Які принципи лежать в основі здійснення митної справи в Україні?
4. Яка різниця між митною територією та митним кордоном, і як це впливає на митну діяльність?
5. Які завдання покладаються на митні органи в Україні?
6. Яка структура системи митних органів в Україні та як вона функціонує?
7. Які взаємовідносини існують між митними органами України та іншими державними органами?
8. Яке правове становище мають посадові особи в митних органах України та як воно регулюється законодавством?

Завдання № 1

Підготувати доповідь на одну із тем:

1. Огляд стану митної справи в Україні: досягнення, виклики та перспективи.
2. Роль технологій в сучасній митній справі України: автоматизація та цифровізація процесів.
3. Вплив міжнародних угод та договорів на митну політику України: аналіз та перспективи.
4. Митна справа України в контексті євроінтеграційних процесів: виклики та можливості.

Завдання № 2

1. Проаналізувати та систематизувати основні принципи, що лежать в основі митної справи. Складіть таблицю, де кожен принцип буде зазначений разом із його коротким описом та прикладами застосування в митній практиці. Надайте аргументовану оцінку важливості кожного принципу для забезпечення ефективності та справедливості митної системи.

2. Дослідити та проаналізувати взаємовідносини між митними органами України та іншими державними органами. Складіть таблицю, в якій вказані основні форми співпраці та взаємодії між цими органами, а також наведіть приклади конкретних ситуацій, коли така співпраця є необхідною. Зверніть увагу на особливості взаємодії між митними органами та правоохоронними органами, фіскальними службами, міністерствами та іншими державними структурами.

Завдання № 3

Ситуація:

Підприємство “Експорт У” знаходиться у місті, розташованому на кордоні з сусідньою країною. Компанія спеціалізується на експорті сільськогосподарської продукції. Під час планованої поставки своєї продукції до іноземного партнера, представники підприємства звернулися до митних органів з запитанням щодо процедур митного оформлення.

Пояснення:

Підприємство “Експорт У” хоче розібратися у різниці між митною територією та митним кордоном, а також у впливі цих понять на їхню митну діяльність. Вони усвідомлюють, що правильне розуміння цих концепцій є ключовим для успішного митного оформлення їхніх вантажів та попередження можливих проблем при перетині кордону.

Література (основна: 1, 3, 8, 13, 18; допоміжна: 27, 28, 29, 36).

Тема № 6. Митний контроль.

План лекції

1. Загальні засади організації митного контролю.
2. Тривалість перебування під митним контролем.
3. Зона митного контролю.
4. Здійснення митного контролю.

5. Форми митного контролю та їх характеристика.
6. Особливі процедури митного контролю.
7. Система управління ризиками.

Питання для семінарського заняття:

1. Які принципи лежать в основі організації митного контролю?
2. Як визначається стратегія митного контролю?
3. Які основні вимоги до організації митного контролю забезпечують його ефективність та прозорість?
4. Як визначається тривалість перебування товарів під митним контролем?
5. Які фактори можуть впливати на тривалість митного контролю?
6. Як уникнути затримок під час проходження митного контролю?
7. Що включає у себе зона митного контролю?
8. Які обов'язки митниці в зоні митного контролю?
9. Які переваги може мати компанія від розміщення свого складу в зоні митного контролю?
10. Як проходить процес митного контролю?
11. Які інструменти та методи використовуються під час здійснення митного контролю?
12. Як забезпечується ефективність та точність митного контролю?
13. Які основні форми митного контролю існують?

14. У чому полягають особливості кожної форми митного контролю?
15. Як обрати найбільш ефективну форму митного контролю для конкретного випадку?
16. Які особливі процедури можуть бути застосовані під час митного контролю?
17. Коли потрібно використовувати ці особливі процедури?
18. Як вони впливають на швидкість та ефективність митного контролю?
19. Що включає в себе система управління ризиками в контексті митного контролю?
20. Які стратегії використовуються для ідентифікації та оцінки ризиків в митній діяльності?
21. Як система управління ризиками допомагає забезпечити ефективність та безпеку митного контролю?

Завдання № 1

Підготувати доповідь на одну із тем:

1. Ефективність та важливість митного контролю в сучасній торгівлі.
2. Роль технологій у вдосконаленні процесів митного контролю.
3. Основні принципи та методи митного контролю: аналіз та оцінка.
4. Вплив міжнародних відносин на організацію митного контролю: виклики та можливості.

Завдання № 2

1. Логістична компанія розглядає можливість будівництва нового складу поруч з пунктом митного контролю. Як вона може використати зону митного контролю для оптимізації своєї логістичної діяльності та зменшення затрат?

2. Експортер планує вивезти партію товарів за кордон. Які форми митного контролю можуть бути застосовані при цьому, і які їхні особливості?

Проаналізуйте та порівняйте основні принципи та процедури митного контролю в Україні з міжнародними стандартами та практикою. Складіть табличку, у якій розглянете особливості митного контролю в Україні, його ефективність та проблемні аспекти. Зверніть увагу на тенденції розвитку митного контролю в Україні та можливі шляхи його оптимізації та покращення.

Література (основна: 1, 3, 9, 10, 12; допоміжна: 28, 29, 30, 36).

Тема № 7. Тарифне регулювання. Митні платежі.

План лекції

1. Поняття митного регулювання.

2. Система тарифного регулювання.
3. Митна вартість товарів.
4. Методи визначення митної вартості товарів.
5. Загальні положення щодо митних платежів.
6. Мито та його види.
7. Ставки мита.
8. База оподаткування митом.
9. Тарифні пільги (преференції).
10. Нарахування митних платежів.

Питання для семінарського заняття:

1. Що означає поняття “митне регулювання” та яка його основна мета?
2. Як відрізняється митне регулювання від інших форм економічного регулювання? Які принципи лежать в основі митного регулювання?
3. Як організована система тарифного регулювання і чому вона є важливою для економіки країни?
4. Що таке митна вартість товарів і як вона визначається при митному оформленні?
5. Які методи використовуються для визначення митної вартості товарів і як вони впливають на митне оформлення?
6. Які загальні положення стосовно митних платежів і чому вони важливі для підприємств та держави?
7. Що таке мито і які основні види мита існують?

8. Як встановлюються ставки мита і як вони можуть відрізнятися для різних товарів?
9. Що включається до бази оподаткування митом і як вона визначається?
10. Які тарифні пільги (преференції) можуть бути надані і як вони впливають на митні платежі?
11. Які процедури використовуються для нарахування митних платежів і як вони реалізуються практично?

Завдання № 1

Підготувати доповідь на одну із тем:

1. Основні завдання держави в галузі митного регулювання.
2. Адаптація українського митного регулювання до європейських стандартів: досягнення та перспективи.
3. Аналіз законодавства щодо митного регулювання в Україні: основні аспекти та перспективи.
4. Інноваційні підходи до митного регулювання: виклики та можливості для України.

Завдання № 2

Скласти схему на тему: “Основні етапи та елементи процесу митних платежів”. Продемонструвати, як підприємство, що експортує або імпортує товари, взаємодіє з митними органами на різних етапах митного процесу. Процес включає етапи

митного посту, митного оформлення, обчислення митних платежів, їх сплату та отримання товару.

Завдання № 3

Задача

Компанія “Успіх” займається імпортом автомобілів з-за кордону для подальшого продажу на внутрішньому ринку України. Недавно уряд вніс зміни до тарифного регулювання та митних платежів, що стосується імпорту автомобілів. Компанія звернулася до вас, як до експерта з питань тарифного регулювання, з проханням надати консультацію.

Ваше завдання полягає у такому:

1. Проаналізуйте зміни в тарифному регулюванні та митних платежах, що стосуються імпорту автомобілів в Україну.
2. Оцініть вплив цих змін на діяльність компанії “Успіх” та її фінансові показники.
3. Розгляньте можливі стратегії компанії для оптимізації митних платежів та зменшення податкового тягаря при імпорті автомобілів.
4. Запропонуйте конкретні рекомендації компанії щодо оптимізації її діяльності з урахуванням нових тарифів та митних платежів.

Література (основна: 1, 3, 7, 9, 18; допоміжна: 27, 28, 30, 36).

Тема № 8. Поняття та види порушень митних правил.

План лекції

1. Загальні положення щодо порушень митних правил та відповідальності за них.

2. Особливості відповідальності за деякі види порушень митних правил.

3. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил.

4. Строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил.

5. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення.

Питання для семінарського заняття:

1. Які є загальні положення щодо порушень митних правил?

2. Які особливості відповідальності за різні види порушень митних правил?

3. Які види адміністративних стягнень передбачені за порушення митних правил?

4. Які є строкові обмеження для накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил?

5. Які конкретні види порушень митних правил існують і яка відповідальність за кожне з них?

6. Які адміністративні заходи можуть бути застосовані в разі порушення митних правил?
7. Які є процедури та вимоги для складання протоколу про адміністративне порушення митних правил?
8. Які права та обов'язки мають особи, притягнуті до відповідальності за порушення митних правил?
9. Які механізми скарг та апеляцій можуть бути доступні особам, притягнутим до відповідальності за порушення митних правил?
10. Які обставини можуть бути вважатися пом'якшуючими при розгляді справ про порушення митних правил?
11. Чи можливе вирішення питань про порушення митних правил за позасудовим шляхом?
12. Які є особливості процедури проведення адміністративного розслідування порушень митних правил?
13. Які наслідки може мати виявлене порушення митних правил для діяльності підприємства?
14. Які зміни в законодавстві стосовно відповідальності за порушення митних правил були внесені за останні роки?
15. Яким чином митні органи контролюють виконання відповідальності за порушення митних правил?

Завдання № 1

Підготувати доповідь на одну із тем:

1. Порівняльний аналіз різних видів порушень митних правил.

2. Шляхи попередження та запобігання порушенням митних правил.
3. Інноваційні методи та технології у виявленні та запобіганні порушенням митних правил.
4. Психологічні аспекти порушень митних правил: мотивація та перспективи учасників.

Завдання № 2

Задача:

Компанія “ЕкспортТрейд” спеціалізується на експорті сільськогосподарської продукції за кордон. Протягом останніх місяців вони помітили незвичайну затримку у вивезенні товарів через митний пост. Після ретельного аналізу виявлено, що підприємство порушило одне з митних правил.

Завдання:

1. Визначте, яке саме порушення митних правил було скоєно компанією “ЕкспортТрейд”.
2. Поясніть, які види порушень митних правил відповідають за такий тип недобросовісної діяльності.
3. Запропонуйте конкретні кроки, які може підприємство зробити для виправлення ситуації та уникнення подібних порушень у майбутньому.
4. Оцініть можливі наслідки для підприємства “ЕкспортТрейд” внаслідок цього порушення митних правил, як для його репутації, так і для фінансового стану.

Завдання № 3

Задача

Під час проведення митного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України, митники виявили невідповідність фактичної кількості товару, задекларованої у митній декларації.

Завдання:

1. Визначте вид порушення митних правил, яке було вчинено.
2. Охарактеризуйте склад та ознаки цього порушення.
3. Визначте суб'єктів та об'єкти цього порушення.
4. Розкрийте порядок оформлення протоколу про порушення митних правил.
5. Охарактеризуйте кваліфікацію цього порушення.
6. Визначте відповідальність за це порушення.
7. Надайте пропозиції щодо запобігання подібним порушенням у майбутньому.

Література (основна: 1, 3, 7, 9, 18; допоміжна: 27, 28, 30, 36).

3. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Підготовка до семінарських занять допомагає глибше вивчити основні теми дисципліни “Податкове і митне право”, а самостійна робота сприяє кращому засвоєнню матеріалу, формуванню у них навичок та вмінь одержувати додаткові знання та оволодіти вмінням самостійно працювати з Конституцією України, законами, іншими нормативно-правовими актами та спеціалізованою літературою.

Самостійна робота здійснюється у таких формах:

- виконання домашніх завдань;
- складання схем, таблиць з тем курсу “Податкове і митне право”;
- складання процесуальних документів;
- робота як з нормативними актами внутрішнього законодавства, так і з міжнародними актами, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, та іншими міжнародними актами, а також тлумачення їх відповідно до конкретних обставин;
- доопрацювання матеріалів лекції шляхом пошуку додаткової спеціалізованої літератури та опрацювання нормативно-правових актів;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання додаткової спеціалізованої літератури;
- складання конспектів тем, що виносяться на самостійне вивчення.

Підготовка до семінарських занять передбачає вирішення ситуаційних задач з відповідної теми. Вирішення ситуаційних задач передбачає ретельне вивчення всіх питань семінарського заняття, ознайомлення з рекомендованою літературою, опрацювання та детальний аналіз нормативних джерел з відповідної теми.

Розглядаючи конкретне завдання, необхідно дослідити всі обставини казусу і чітко відповісти на поставлені після завдання питання. Відповіді мають носити розширений та обґрунтований характер, обов'язково із посиланням на норми того чи іншого нормативного акту, а також на монографічне або навчально-методичне джерело, яке використовувалося.

Складаючи схеми чи таблиці, необхідно ознайомитися зі всіма матеріалами відповідної теми, опрацювати нормативно-правові акти та іншу спеціалізовану літературу. Виклад матеріалу в схемах та таблицях повинен бути стислим, максимально інформованим. Текстову інформацію, що подано в схемах та таблицях, потрібно ретельно перевірити на відсутність орфографічних, граматичних чи стилістичних помилок. Схеми, таблиці мають бути подані на електронному носії та у роздрукованому вигляді, а також можуть бути у письмовій формі.

4. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Однією з форм організації навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи є індивідуальна робота здобувачів освіти.

Індивідуальна робота студентів з навчальної дисципліни “Податкове і митне право” може включати:

- написання наукових статей, тез наукових доповідей, рефератів та їх презентація на семінарських заняттях;

- участь у студентських конференціях, конкурсах, олімпіадах, наукових засіданнях, науково-практичних семінарах, колоквіумах тощо;

- анотацію прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни, бібліографічний опис літератури;

- зібрання постатейного матеріалу та письмовий аналіз законодавства України;

- розробка мультимедійних презентацій у вигляді спеціально підготовленого слайд-шоу, де матеріал подається у вигляді схем, діаграм, статистичних даних тощо.

Вибір видів індивідуальної роботи здійснюється студентом за власними інтересами та попереднім узгодженням з викладачем. Тематику та форму індивідуальної роботи студент отримує на початку навчального року і здає роботу у визначені строки. Організацію, контроль та оцінювання якості виконання індивідуальної роботи студентів здійснює науковий керівник.

Індивідуальна робота подається на кафедру для перевірки до початку екзаменаційної сесії.

Теми для написання рефератів

(есе, наукових статей, тез наукових доповідей, презентацій)

1. Місце податкових правовідносин у фінансовому праві України.

2. Податкова система України: недоліки та шляхи реформування.

3. Спільні та відмінні риси податкових систем країн Європейського Союзу та України.

4. Огляд основних принципів податкового права України: аналіз та порівняння з міжнародними стандартами.

5. Податкові пільги та стимули в Україні: ефективність та соціальний вплив.

6. Податкова відповідальність в Україні: основні принципи та практика застосування.

7. Шляхи і методи усунення подвійного оподаткування. Міжнародний договір як механізм усунення подвійного оподаткування.

8. Особливості оподаткування фізичних осіб в Україні: порівняльний аналіз з міжнародними практиками.

9. Проблеми оптимізації оподаткування прибутку підприємств в Україні з урахуванням міжнародного досвіду.

10. Оподаткування доходів фізичних осіб: проблеми та перспективи розвитку в Україні.

11. Значення податку на додану вартість у формуванні державного бюджету України.

12. Система адміністрування акцизного податку в Україні.

13. Роль природоресурсних платежів в умовах сталого економічного розвитку України.

14. Екологічне оподаткування як інструмент державного впливу на економіку природокористування.

15. Модифікація податкової системи в умовах воєнного стану.

16. Співробітництво України та Європейського Союзу у галузі митної справи.

17. Митний контроль: організація і методологія.

18. Функціонально-організаційна структура митних органів України.

19. Митно-правовий режим транзиту в Україні.

20. Митна реформа під час війни в Україні.

21. Політика протекціонізму як фактор підвищення конкурентоспроможності економіки країни.

22. Митна політика країни та її вплив на кількість та характер порушень митних правил.

23. Особливості митного оформлення окремих товарів у період дії воєнного стану.

24. Шляхи удосконалення вітчизняної митної системи в умовах євроінтеграції .

25. Сучасні теоретичні засади митного регулювання: національні та міжнародні аспекти.

26. Правовий статус митних органів: проблеми правового регулювання та правореалізації.

27. Прозорість та ефективність митного регулювання як ключові фактори для приваблення інвестицій.

28. Еволюція системи митного регулювання в Україні: досягнення та виклики.

29. Взаємодія між митними органами та бізнесом: досягнення та виклики.

30. Роль митного контролю у забезпеченні безпеки та захисту національних інтересів.

Тези доповіді повинні бути обсягом 2-5 сторінок тексту та набрані у редакторі Microsoft Word (LibreOffice Writer) шрифтом Times New Roman, розмір шрифту 14, інтервал між рядками одинарний. Формат аркуша - А4. Параметри сторінки: ліве поле - 2.0 см, праве - 2.0 см, верхнє - 2.0 см, нижнє - 2.0 см. Сторінки без нумерації. Назва доповіді друкується великими літерами, шрифт жирний, без нахилу та підкреслювань, по центру аркуша, без переносів, відокремлюється від тексту одним вільним рядком зверху та знизу.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Податковий кодекс України: кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 13-14, № 15-16, № 17. Ст. 112.
3. Митний кодекс України: кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. Ст. 552.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: кодекс України від 07.12.1984 № 8073-X. *Відомості Верховної Ради України*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
5. Бюджетний кодекс України: кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50-51. Ст. 572.
6. Господарський кодекс України: кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст.144.
7. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII . *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 29. Ст. 377.
8. Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 № 1777-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 2. Ст. 5.

9. Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України: Закон України від 04.11.1999 № 1212-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 51. Ст. 454.
10. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 №2464-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 2-3. Ст.11.
11. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 13. Ст. 110.
12. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон України від 22.12.1998 № 332-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 11. Ст. 78.
13. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227.
14. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897.
15. Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість: Наказ Міністерства фінансів України від 14.11.2014 № 1130.
16. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків -

фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску і Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску: Наказ Міністерства фінансів України від 13.01.2015 № 4.

17. Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків: Наказ Міністерства фінансів України від 20.08.2015 № 727.

18. Про затвердження Порядку взаємодії інформаційних систем Державної податкової служби України та Державної митної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства: Наказ Міністерства фінансів України від 10.06.2020 № 286.

19. Про затвердження Порядку направлення податковими органами податкових вимог платникам податків: Наказ Міністерства фінансів України від 30.06.2017 № 610.

Допоміжна література:

20. Бабін І. І. Податкове право : навчальний посібник. К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 488 с.

21. Бандурка О. М., Понікаров В. Д., Попова С. М. Податкове право : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
22. Гаврилюк Р. О. Природа податкового права: антропосоціокультурний підхід : монографія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2014. 636 с.
23. Податкове право України: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с
24. Голоядова Т. О. Податкове право : навчальний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / Т. О. Голоядова, П. П. Латковський. Одеса, 2019. 167 с.
25. Мартинюк В. П., Михальчук Н. М. Податкове право : навчальний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 274 с.
26. Мельник М. І., Лещу І. В. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності : монографія. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. Долішнього НАН України», 2015. 330 с.
27. Митне право України : навч. посібн. / А. І. Годяк, О. М. Ілюшик, Я. П. Павлович-Сенета. Львів : СПОЛОМ, 2017. 308 с.
28. Митне право : навчальний посібник/ О. П. Рябченко, В. Я. Мацюк, В. В. Чмелюк та ін.; за заг. ред. к.ю.н. І. П. Петрової. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 470 с.
29. Митний кодекс України: практичні аспекти : навчально-методичний посібник / ред. кол. : А. Д. Войцещук, І. О. Іващук, А. І. Крисоватий, О. М. Омельчук, П. В. Пашко та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 516 с.

30. Пожидаєва М. А. Бюджетне, податкове та митне право України : навч. посіб. / 2-ге вид., доп. і перероб. К. : Правова Єдність, 2017. 88 с.
31. Податок на доходи фізичних осіб та єдиний соціальний внесок: новації реформ та їх наслідки : монографія. К. : Алерта, 2018. 442 с.
32. Податкове право: підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2023. 464 с.
33. Податкове право України : підручник / О. О. Головашевич, А. М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с.
34. Попович О. В. Правові позиції Верховного Суду як гарантії забезпечення реалізації принципу верховенства права у податковій системі України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 4. С. 404–407.
35. Про рентну плату та платежі за користування надрами: лист Державної податкової адміністрації України від 03.07.2008 № 13278/7/15-0917.
36. Фінансове право : навч. посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / Т. А. Латковська, М. І. Сідор, О. С. Койчева. Одеса, 2019. 226 с.